

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചമഃ സർഗഃ ||

രാവണാന്തഃപുരേ പ്രതിഗൃഹം സീതായാ അൻവേഷണം കുർവതോ
ഹനുമതസ്താമദ്യുഷ്യാ ദുഃഖം

തതഃ സ മധ്യംഗതമംശുമന്തം
ജ്യോത്സ്നാവിതാനം മുഹൂരുദ്യമന്തം |
ദദർശ ധീമാൻ ഭൂവി ഭാനുമന്തം
ഗോഷ്ടേ വൃഷം മത്തമിവ ഭ്രമന്തം ||5.5.1 ||

ലോകസ്യ പാപാനി വിനാശയന്തം
മഹോദധിം ചാപി സമേധയന്തം |
ഭൂതാനി സർവാണി വിരാജയന്തം
ദദർശ ശീതാംശുമമാഭിയാന്തം ||5.5.2 ||

യാ ഭാതി ലക്ഷ്മീർഭൂവി മന്ദരസ്ഥാ
യഥാ പ്രദോഷേഷു ച സാഗരസ്ഥാ |
തഥൈവ തോയേഷു ച പുഷ്കരസ്ഥാ
രരാജ സാ ചാരുനിശാകരസ്ഥാ ||5.5.3 ||

ഹംസോ യഥാ രാജതപഞ്ജരസ്ഥഃ
സിംഹോ യഥാ മന്ദരകന്ദരസ്ഥഃ |
വീരോ യഥാ ഗർവിതകുഞ്ജരസ്ഥ -
ശ്ചന്ദ്രോപി ബഭ്രാജ തഥാബരസ്ഥഃ ||5.5.4 ||

സ്ഥിതഃ കകുദ്ദാനിവ തീക്ഷ്ണശൃംഗോ
 മഹാചലഃ ശ്വേത ഇവോർധ്വശൃംഗഃ |
 ഹസ്തീവ ജ്വാംബൂനദബദ്ധശൃംഗോ
 വിഭാതി ചന്ദ്രഃ പരിപൂർണശൃംഗഃ || 5.5.5 ||

വിനഷ്ടശീതാംബുതുഷാരപങ്കോ
 മഹാഗ്രഹഗ്രാഹവിനഷ്ടപങ്കഃ |
 പ്രകാശലക്ഷ്യാശ്രയനിർമലാങ്കോ
 രരാജ ചന്ദ്രോ ഭഗവാൻ ശശാങ്കഃ || 5.5.6 ||

ശിലാതലം പ്രാപ്യ യഥാ മൃഗേന്ദ്രോ
 മഹാരണം പ്രാപ്യ യഥാ ഗജേന്ദ്രഃ |
 രാജ്യം സമാസാദ്യ യഥാ നരേന്ദ്ര -
 സ്തഥാ പ്രകാശോ വിരരാജ ചന്ദ്രഃ || 5.5.7 ||

പ്രകാശചന്ദ്രോദയനഷ്ടദോഷഃ
 പ്രവൃദ്ധരക്ഷഃ പിശിതാശദോഷഃ |
 രാമാഭിരാമേരിതചിത്തദോഷഃ
 സ്വർഗപ്രകാശോ ഭഗവാൻ പ്രദോഷഃ || 5.5.8 ||

തന്ത്രീസ്വരാഃ കർണസുഖാഃ പ്രവൃത്താഃ
 സ്വപന്തി നാർയഃ പതിഭിഃ സുവൃത്താഃ |
 നക്തഞ്ചരാശ്ചാപി തഥാ പ്രവൃത്താ
 വിഹർതുമത്യദ്ഭുതരൗദ്രവൃത്താഃ || 5.5.9 ||

മത്തപ്രമത്താനി സമാകുലാനി
 രമാശ്വഭദ്രാസനസങ്കുലാനി |
 വീരശ്രിയാ ചാപി സമാകുലാനി
 ദദർശ ധീമാൻ സ കപിഃ കുലാനി || 5.5.10 ||

പരസ്വരം ചാധികമാക്ഷിപന്തി
 ഭുജാംശ്ച പീനാനധിവീക്ഷിപന്തി |
 മത്തപ്രലാപാനധിവീക്ഷിപന്തി
 മത്താനി ചാൻയോൻയമധിക്ഷിപന്തി ||5.5.11 ||

രക്ഷാംസി വക്ഷാംസി ച വീക്ഷിപന്തി
 ഗാത്രാണി കാന്താസു ച വീക്ഷിപന്തി |
 രൂപാണി ചിത്രാണി ച വീക്ഷിപന്തി
 ദൃശ്യാനി ചാപാനി ച വീക്ഷിപന്തി ||5.5.12 ||

ദദർശ കാന്താശ്ച സമാലഭന്ത്യ-
 സ്തമാപരാസ്തത്ര പുനഃ സ്വപന്ത്യഃ |
 സുരൂപവക്ത്രാശ്ച തഥാ ഹസന്ത്യഃ
 ക്രുദ്ധാഃ പരാശ്ചാപി വിനിഃശ്വസന്ത്യഃ ||5.5.13 ||

മഹാഗജൈശ്ചാപി തഥാ നദദ്ഭിഃ
 സുപൂജിതൈശ്ചാപി തഥാ സുസദ്ഭിഃ |
 രരാജ വീരൈശ്ച വിനിഃശ്വസദ്ഭിഃ
 ഹ്രദാ ഭുജംഗൈരിവ നിഃശ്വസദ്ഭിഃ ||5.5.14 ||

ബുദ്ധിപ്രധാനാൻ രുചിരാഭിധാനാൻ
 സംശ്രദ്ധധാനാൻ ജഗതഃ പ്രധാനാൻ |
 നാനാവിധാനാൻ രുചിരാഭിധാനാൻ
 ദദർശ തസ്യാം പുരി യാതുധാനാൻ ||5.5.15 ||

നനന്ദ ദൃഷ്ട്വാ സ ച താൻ സുരൂപാൻ
 നാനാഗുണാനാത്മഗുണാനുരൂപാൻ |
 വിദ്വ്യാതമാനാൻ സ ച താൻ സുരൂപാൻ
 ദദർശ കാംശ്ചിച്ച പുനർവിരൂപാൻ ||5.5.16 ||

തതോ വരാർഹാഃ സുവിശുദ്ധഭാവാ -
 സ്തേഷാം സ്ത്രീയസ്ത്രേ മഹാനുഭാവാഃ |
 പ്രിയേഷു പാനേഷു ച സകൃതഭാവാ
 ദദർശ താരാ ഇവ സുസ്വഭാവാഃ || 5.5.17 ||

സ്ത്രീയോ ജ്വലന്തീസ്ത്രപയോപഗുഡാ
 നിശീമകാലേ രമണോപഗുഡാഃ |
 ദദർശ കാശ്ചിത് പ്രമദോപഗുഡാ
 യഥാ വിഹംഗാ വിഹഗോപഗുഡാഃ || 5.5.18 ||

അന്യാഃ പുനർഹർദ്യതലോപവിഷ്ടാ -
 സ്ത്രേ പ്രിയാങ്കേഷു സുഖോപവിഷ്ടാഃ |
 ഭർതൃഃ പരാ ധർമപരാ നിവിഷ്ടാ
 ദദർശ ധീമാൻ മദനോപവിഷ്ടാഃ || 5.5.19 ||

അപ്രാവൃതാഃ കാഞ്ചനരാജിവർണാഃ
 കാശ്ചിത്പരാർധ്യാസ്ത്രപനീയവർണാഃ |
 പുനശ്ച കാശ്ചിച്ഛശലക്ഷ്യവർണാഃ
 കാന്തപ്രഹീണാ രുചിരാംഗവർണാഃ || 5.5.20 ||

തതഃ പ്രിയാൻ പ്രാപ്യ മനോഭിരാമാഃ
 സുപ്രീതിയുക്താഃ സുമനോഭിരാമാഃ |
 ഗൃഹേഷു ഹൃഷ്ടാഃ പരമാഭിരാമാ
 ഹരിപ്രവീരഃ സ ദദർശ രാമാഃ || 5.5.21 ||

ചന്ദ്രപ്രകാശാശ്ച ഹി വക്ത്രമാലാ
 വക്രാഃ സുപക്ഷ്യാശ്ച സുനേത്രമാലാഃ |
 വിഭൂഷണാനാം ച ദദർശ മാലാഃ
 ശതഹ്രദാനാമിവ ചാരുമാലാഃ || 5.5.22 ||

ന ത്വേവ സീതാം പരമാഭിജാതാം
 പഥി സ്ഥിതേ രാജകുലേ പ്രജാതാം |
 ലതാം പ്രഹുൽലാമിവ സാധുജാതാം
 ദദർശ തൻവീം മനസാഭിജാതാം ||5.5.23 ||

സനാതനേ വർത്തനി സന്നിവിഷ്ടാം
 രാമേക്ഷണീം താം മദനാഭിവിഷ്ടാം |
 ഭർതൂർമനഃ ശ്രീമദനുപ്രവിഷ്ടാം
 സ്ത്രീഭ്യഃ പരാഭ്യശ്ച സദാ വിശിഷ്ടാം ||5.5.24 ||

ഉഷ്ണാർഭിതാം സാനുസ്യതാസ്രകംഠീം
 പുരാ വരാർഹോത്തമനിഷ്ഠകംഠീം |
 സുജാതപക്ഷ്യാമഭിരക്തകംഠീം
 വനേ പ്രനൃത്താമിവ നീലകംഠീം ||5.5.25 ||

അവ്യക്തരേഖാമിവ ചന്ദ്രരേഖാം
 പാംസുപ്രദിഗ്ധാമിവ ഹേമരേഖാം |
 ക്ഷതപ്രരൂഢാമിവ വർണരേഖാം
 വായുപ്രഭൃഗ്നാമിവ മേഘരേഖാം ||5.5.26 ||

സീതാമപശ്യൻ മനുജേശ്വരസ്യ
 രാമസ്യ പത്നീം വദതാം വരസ്യ |
 ബഭൂവ ദുഃഖോപഹതശ്ചിരസ്യ
 പ്ലവംഗമോ മന ഇവാചിരസ്യ ||5.5.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ||